

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/142/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113204068
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2113204068.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a členov senátu: JUDr. Martina Valentová a JUDr. Martin Holíč, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného spoločnosťou: Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej pri výkone verejnej moci, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 19C/184/2013-43 zo dňa 9.1.2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ō v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu žalobcu, (ktorou sa domáhal zaplataenia majetkovej škody 175,- Eur a nemajetkovej ujmy 608,52 Eur majúcih vzniknúť žalobcovi nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Senica - ďalej tiež exekučný súd, pretože tento nerozhodol o žiadosti oprávneného na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej lehote 30 dní) a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil právne aplikáciou ust. § 3 ods. 1 písm. d), ods. 2, § 4 ods. 1 písm. a), § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, § 19 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ako i § 44 ods. 7, 8 a 9 zák. č. 233/1995 Z.z. a § 101 a § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Súd vychádzal zo zistenia, že podľa pripojeného exekučného spisu Okresného súdu Senica sp. zn. 6Er/102/2006 exekútor požiadal o udelenie poverenia dňa 2.8.2005 (?), súd vo veci vydal poverenie a uznesením Okresného súdu Senica zo dňa 15.8.2011 č.k. 6Er/102/2006-24 bolo konanie zastavené, teda rozhodnutie o zmene exekútora sa v spise nenachádza. Keďže potom v danom prípade nebolo rozhodované o žiadosti o zmenu súdneho exekútora, nebol daný titul na prípadnú náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ktorej sa žalobca domáha, nie je potom zrejmé z čoho svoj nárok žalobca odvodzuje. Súd uzavrel, že žalobca nepreukázal, že by činnosťou súdu v namietanom konaní prišlo k nesprávnemu úradnému postupu, nepreukázal vznik, ani výšku skutočnej škody, ani prípadnej nemajetkovej ujmy, neexistuje teda ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom súdu v tom, že by rozhodol o zmene exekútora po uplynutí 30-dňovej lehoty a uplatnenou majetkovou škodou a nemajetkovou ujmou. Žalobca nepreukázal svoj nárok, nepreukázal splnenie základných zákonných podmienok v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. a súd preto jeho návrh v celom rozsahu zamietol. Vzhľadom na to, že nebol zrejmý titul, z ktorého majú byť nároky žalobcu odvozené, súd sa námietkou premlčania vznesenou

žalovaným nezaoberal. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, úspešnej žalovanej však náhradu trov konania nepriznal, pretože si ich neuplatnila a nepreukázala, že jej trov konania vznikli.

Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie žalobca, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie. Ako odvolacie dôvody uviedol dôvody obsiahnuté v § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f), písm. h) O.s.p., ods. 2 písm. c) a f) O.s.p. Žalobca predovšetkým namietal, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorá nadobudla účinnosť až po založení zodpovednostného právneho vzťahu, čo má za následok nesprávnosť súdneho rozhodnutia, ktoré musí byť zrušené. Súd svojím rozhodnutím de iure i de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Podľa odvolateľa súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, ktorá existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty, čo exekučný súd ignoroval a na čo zo zákona nemal oprávnenie. Podľa odvolateľa súd len s poukazom na skutočnosť, že on sám nepozná dôkazy, ktoré by ho uspokojovali v tvrdení o výške škody, zamietol návrh na znalecké dokazovanie, čím znemožnil žalobcovi objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku, na čo súd nemal udržateľné dôvody. Keďže výsledok znaleckého dokazovania mal tvoriť jeden zo základov pre rozhodnutie všeobecného súdu vo veci samej, súd založil svoje rozhodnutie na nedostatočne zistenom skutkovom stave. Podľa odvolateľa ďalej súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konania zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akéhokoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prietahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, napríklad i rozsah nevybavenej súdnej agendy. Žalobca vôbec nechápe, aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom.

Žalovaný odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a), c) a f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 219 O.s.p.

Primárne je zo strany odvolacieho súdu potrebné poukázať na zodpovednosť žalobcu za obsahové vymedzenie svojho odvolania, v spojitosti s nevyhnutnosťou odvolacieho súdu rešpektovať svoju viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 O.s.p.). V tejto súvislosti je zjavné, že (nepochybne z dôvodu predkladania enormného množstva typových podaní žalobcom na súdy), odvolacie dôvody (hmotno-právne) nekorešpondujú s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie. V odvolaní žalobcu niet jedinej zmienky (tobôž protiargumentácie) vo vzťahu k argumentácii okresného súdu obsiahnutej v napadnutom rozhodnutí, že pri rozhodovaní exekučného súdu v danej exekučnej veci, z ktorej si uplatňuje svoj nárok žalobca žalobou v tomto súdnom konaní nebolo súdom rozhodované o zmene súdneho exekútora a preto nemohlo dôjsť k porušeniu zákonnej lehoty na toto rozhodnutie. Odvolací súd nie je oprávnený preskúmať prvostupňové rozhodnutie na základe iných, než účastníkom konania v odvolaní vznesených námietok. Napriek tomu odvolací súd pripája nasledovné:

Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd určil medzitýmym rozsudkom, že žalovaná je zodpovedná za škodu, ktorá vznikla žalobcovi nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Senica, pretože tento nerozhodol o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre pohľadávku žalobcu, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere dlžníkom (povinným), kde po prijatí návrhu na vykonanie exekúcie súdny exekútor prideliť registráciou exekučnej veci v zákonom stanovenej lehote a rozsudkom aby rozhodol, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi z titulu majetkovej škody sumu 175,- Eur a z titulu nemajetkovej ujmy sumu 608,52 Eur, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a zaplatiť žalobcovi aj trovy konania. Ďalej v žalobe uviedol, že žalobca je právnickou osobou, ktorá vykonáva na základe registrácie podnikateľskú činnosť v prevažnej miere v oblasti poskytovania krátkodobých úverov a v pozícii oprávneného v exekučnom konaní navrhol písomným podaním a to postupom podľa ust. § 38 Exekučného poriadku zvolenému súdnemu exekútorovi vykonať exekúciu pre svoju pohľadávku, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere, pričom po prijatí návrhu na vykonanie exekúcie súdny exekútor prideliť registráciou exekučnej veci číslo EX 153/2006 a exekučný súd ho poveril vykonaním exekúcie. Žalobca pre obavy o právny a faktický osud pohľadávky nútene vymáhanej súdnym exekútorom, podal exekučnému súdu návrh na zmenu exekútora. Od súdu očakával poskytnutie súdnej ochrany v zákonom predpokladanej kvalite, a teda, že dôjde k reálnej zmene exekútora rozhodnutím súdu v zákonom stanovenej lehote, t. j. do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora. Exekučný súd napriek tomu, že vec ním prejednávaná nevykazovala prvky nadmernej právnej zložitosti, nevyžadovala si takú spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá by mohla mať svojou komplexnosťou podstatný vplyv na čas potrebný k posúdeniu a rozhodnutiu, nerozhodol o žiadosti o zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenom čase.

Z kópie spisu Okresného súdu Senica sp. zn. 6Er/102/2006 odvolací súd zistil, že oprávnený požiadal o zmenu exekútora podaním zo dňa 2.9.2010, pričom prvostupňový súd ho výzvou zo dňa 16.5.2011 vyzval, či na žiadosti trvá. Na túto výzvu odpovedal oprávnený podaním zo dňa 23.5.2011 s tým, že na podanom návrhu na zmenu súdneho exekútora trvá. Následne prvostupňový súd predmetné exekučné konanie uznesením zo dňa 15.8.2011 č.k. 6Er/102/2006-24 zastavil a rozhodol o náhrade trov exekúcie.

Pre priznanie náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je nevyhnutné súčasné splnenie troch podmienok: 1) nesprávny úradný postup, 2) vznik škody a 3) príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Predpoklad kumulatívneho splnenia uvedených podmienok znamená, že ak chýba čo i len jedna z podmienok, náhradu škody nie je možné priznať. Dôkazné bremeno preukázať podmienky náhrady škody spočíva na poškodenom, v preskúmvanej veci na žalobcovi.

Pojem „nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci“ nie je zákonodarcom v citovanom ustanovení § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. výslovne definovaný, je uvedený len príkladom. Je však možné a to aj z ustálenej judikatúry vyvodiť, že ide o taký úradný postup, ktorý má vadu, ktorý nie je v súlade s príslušnou právnou úpravou. Jedná sa o postup, pri ktorom dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie orgánu verejnej moci alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľa tejto činnosti, teda o postup nezákonný. Skutočnosť, že ide o nesprávny úradný postup taktiež určuje fakt, že musí ísť o postup priamo súvisiaci s výkonom právomocí orgánu verejnej moci. Nesprávnym úradným postupom nie sú len prípady, v ktorých orgán verejnej moci priamo koná (pri rozhodovacej činnosti), ale aj pri porušení povinnosť urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, prípadne ak ide o nečinnosť pri výkone verejnej moci.

Žalobca odvodzuje svoj nárok na náhradu škody z údajného nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý v konaní o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nekonal v súlade s ustanovením § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, keď rozhodnutie vydal po uplynutí lehoty 15 dní od doručenia žiadosti súdu.

V zmysle § 44 ods. 7 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase doručenia predmetnej žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia Okresnému súdu Senica ku dňu 1.2.2006 oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný

súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

S poukazom na vyššie popísané skutkové okolnosti zistené z predmetného exekučného spisu je zrejmé, že exekučný súd predmetnú zákonnú lehotu nedodržel, keď o návrhu oprávneného na zmenu exekútora nerozhodol v lehote 30 dní od doručenia návrhu oprávneného a ani neskôr až do zastavenia predmetného exekučného konania.

V prvom rade sa žiada poukázať na konštantnú judikatúru Ústavného súdu SR napr. rozhodnutie I.ÚS 16/2002 podľa ktorého Ústavný súd síce prihliada na lehoty, ktoré sú uvedené v ústave alebo v zákone, ale ich nedodržanie nepovažuje automaticky za porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, pretože sú rozhodujúce aj v týchto prípadoch všetky okolnosti danej veci. Teda i pri nedržaní zákonnej lehoty sa nemusí zároveň jednať o zbytočné prieťahy v zmysle § 48 ods. 2 Ústavy SR.

Pri rozhodovaní o predmetnej žiadosti oprávneného o zmenu exekútora je potrebné poukázať na to, že všeobecný súd môže pristúpiť k priznávaniu náhrady škody v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z. z. až v prípade, ak o existencii prieťahov už bolo rozhodnuté oprávneným orgánom. V dotknutej veci neboli žiadnym z príslušných orgánov konštatované prieťahy v konaní (napríklad v dôsledku sťažnosti žalobcu na prieťahy, v dôsledku žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy, v dôsledku rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní sudcu, prípade rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, v ktorých by bolo konštatované, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov), pričom všeobecný súd v konaní o náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom nie je orgánom kompetentným pre vyslovenie takéhoto záveru. Ako na to poukazuje dôvodová správa k novele § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. účinnnej od 1.1.2013, pokiaľ by súd konajúci o náhrade škody mohol hodnotiť postup iného súdu z hľadiska existencie zbytočných prieťahov, znamenalo by to absurdný záver, keďže všeobecné súdy by preskúmavali postup iných všeobecných súdov, pričom uvedené by mohlo smerovať aj k porušeniu inštančného princípu v súdnictve. Vecne príslušné pre rozhodovanie sporov o náhradu škody sú v prvom stupni zásadne okresné súdy, avšak súdy, ktoré môžu porušiť právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, môžu byť aj súdy vyššieho stupňa (krajské súdy, Najvyšší súd SR). V prípade, ak by sa zbytočných prieťahov dopustil napr. Najvyšší súd SR jeho postup by mal byť preskúmaný súdom nižšieho stupňa, čo je zjavne absurdné a len potvrdzuje, že konštatovať existenciu prieťahov v súdnom konaní sú oprávnené iba zákonom zmocnené orgány. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že zákonodarca možnosť súdu vychádzať len z takýchto podkladov v konaní o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, výslovne zakotvil v § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. až s účinnosťou od 1.1.2013.

Ako odvolací súd už vyššie konštatoval, základné podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci musia byť splnené kumulatívne. Keďže potom podmienka existencie nesprávneho úradného postupu exekučného súdu v danej veci, s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu splnená nebola, nemohol vzniknúť žalobou uplatnený nárok navrhovateľa, ani nadväzne nemôžu byť splnené podmienky príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou a ani vznik škody, resp. ujmy. Vzhľadom na to už potom nie je potrebné a bolo by nadbytočné a v rozpore so zásadou hospodárnosti občianskeho súdneho konania skúmať existenciu škody a nemajetkovej ujmy, ako aj ich rozsah. Tiež by bolo nadbytočným i nedôvodným vysporiadať sa s ďalšou odvolacou argumentáciou žalobcu (i nesúladnou s argumentáciou prvostupňového súdu), ktorá je vzhľadom na vyššie uvedené už irelevantná a nespôsobilá zvrátiť výsledok konania.

S poukazom na uvedené, pokiaľ súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcu v celom rozsahu, rozhodol vecne správne a preto odvolací súd s použitím § 219 ods. 1, 2 O.s.p. napadnutý rozsudok, včítane správneho výroku o náhrade trov konania, (odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého) potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p., pričom v odvolacom konaní úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože si ich náhradu návrhom v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnil.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.